

UKLJUČIVO OBRAZOVANJE – POKRENI SE! LUKSEMBURŠKE PREPORUKE

Kontekst

U listopadu 2015. godine, Europska agencija za posebne potrebe i uključivo obrazovanje, u suradnji s Ministarstvom obrazovanja, djece i mladeži Luksemburga, organizirala je Europski sastanak pod nazivom „Uključivo obrazovanje – Pokreni se!“. Susret je održan tijekom luksemburškog predsjedanja Vijećem Europske unije.

Sedamdeset i dvije mlade osobe iz 28 zemalja iz cijele Europe, sa i bez posebnih obrazovnih potreba i/ili invaliditeta dobile su priliku raspravljati o uključivom obrazovanju u svojim

školama i zajednicama. Mladi su delegati rekli da su u pravilu zadovoljni svojim obrazovanjem, ali su također naglasili postojeće slabosti. Situacija o kojoj su izvijestili mladi, kao i njihovi prijedlozi, sažeto su prikazani u obliku *Luksemburških preporuka*.

Dana 23. studenog 2015. godine, *Luksemburške preporuke* predstavljene su europskim ministrima obrazovanja na razmatranje te kao osnova za daljnje postupanje. Preporukama se podržava provedba uključivog obrazovanja kao najbolje opcije tamo gdje postoje potrebni uvjeti. Preporuke su grupirane oko pet glavnih poruka koje su mladi iznijeli tijekom rasprave.

Preporuke

1. Sve o nama, s nama

Navedeno se odnosi na izravno uključivanje učenika u proces donošenja svih odluka koje se na njih odnose:

- Glasove mladih, kao i njihovih obitelji, valja saslušati i uzeti u obzir kod donošenja odluka koje se izravno ili neizravno na njih odnose.

- Mlade treba pitati koje su njihove potrebe.
- Organizacije mladih treba sustavno uključivati.

2. Škole bez prepreka

Navedeno se odnosi na uklanjanje svih fizičkih i tehničkih prepreka:

- Mnoge su prepreke u školama već prevladane, ali valja ukloniti sve prepreke kako bi im se omogućio fizički dolazak do lokalnih obrazovnih centara, jednostavan pristup centrima te kretanje u njima.
- U obrazovnim ustanovama u kojima se izvode radovi obnove ili modernizacije moraju se poštovati načela pristupačnosti, kao što je stvaranje višefunkcionalnih i/ili tihih prostora u školama, kao i bolja dostupnost fleksibilne obrazovne opreme.
- Odgovarajuće tehničke alate i obrazovne materijale valja staviti na raspolaganje u skladu s individualnim potrebama.

3. Rušenje stereotipa

Ovo se odnosi na koncept „normalnosti” – ako prihvatimo činjenicu da su svi ljudi različiti, tko je tada „normalan”?

- Pružanje pouzdanih informacija o različitim potrebama učenika nastavnicima, školskom osoblju, mladima, obiteljima i pomoćnim službama ključno je za razvoj međusobnog poštovanja i tolerancije.
- Raznolikost je potrebno percipirati kao nešto pozitivno; zajednička vrijednost mora biti „vidjeti invaliditet kao nešto normalno”.
- Svi su različiti i svi moraju biti prihvaćeni. Tolerancija se zasniva na međusobnom razumijevanju.
- Obrazovna zajednica treba biti svjesnija i tolerantnija prema osobama s invaliditetom.

4. Raznolikost jest mješavina, uključivost omogućava funkcioniranje mješavine

Četvrta poruka dolazi iz slogana koji koriste neke mlade osobe:

- Svi se moraju usredotočiti na ono što je *izvedivo*, a ne na ono što je neizvedivo.
- Obrazovanje mora biti potpuno pristupačno i uvažavati potrebe svih učenika kao osnovu za kvalitetno obrazovanje svih.
- Temeljna je suradnja nastavnika i ostalih stručnjaka te organizacija kvalitetne obuke.
- Ključno je da nastavnici i kolege pruže potrebnu ljudsku i/ili tehničku podršku.

5. Postati punopravnim građaninom

Navedeno se odnosi na učinak uključivog obrazovanja na potpunu uključenost u društvo:

- Za uključenost u društvo neophodna je uključenost u redovne škole.
- Cilj je da svi uspiju pronaći svoje mjesto u društvu.

Zaključak

Luksemburške preporuke u skladu su i nadopunjuju odgovarajuće službene europske i međunarodne dokumente u području posebnih potreba i uključivog obrazovanja. Mladi su izdvojili uključivo obrazovanje kao pitanje ljudskih prava i smjestili su ključne koncepte, kao što su normalnost, tolerancija, poštovanje i građanstvo, u središte svojih rasprava. Cjelokupne *Luksemburške preporuke* dostupne su na sljedećoj internetskoj stranici Uključivog obrazovanja – Pokreni se!:

<http://www.european-agency.org/luxembourg-recommendations>

